

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Priecelovej a členov senátu JUDr. Viery Pepelovej a JUDr. Gabriely Mederovej, v právnej veci žalobcu: **I. L., s. r. o., V.**, IČO: X. zast. Advokátska kancelária M. G. a P. s. r. o., G. proti žalovanému: **P. B., a. s., P.**, IČO: X., **o zaplatenie 49 126,30 Eur** (1 479 979 Sk), ktorá sa viedla na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25 Cb 199/2004 o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. septembra 2009 č. k. 2 Cob 156/2008-232, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu **m e n í** tak, že rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 22. februára 2008 č. k. 25 Cb 199/2004-194 **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu trovy odvolacieho konania v sume 1 252,14 eur.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu trovy dovolacieho konania v sume 7 148,21 eur.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava I rozsudkom č. k. 25Cb 199/2004-194 z 22. 02. 2008 zaviazal žalovaného na zaplatenie 1 479 979 Sk a na náhradu trov konania v celkovej výške 168 849 Sk z titulu náhrady škody.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že medzi žalobcom ako veriteľom a spoločnosťou T. H. C. s. r. o., B. ako dlžníkom bola uzavretá zmluva o pôžičke v zmysle ktorej poskytol žalobca dlžníkovi pôžičku vo výške 3 500 000 Sk. Keďže dlžník nesplnil dohodnutý zmluvný záväzok a nevrátil poskytnuté peňažné prostriedky, veriteľ podal návrh na vykonanie exekúcie príkazom pohľadávky z účtu v banke, ktorým prikázal žalovanému, aby po doručení tohto príkazu, odpísal sumu 5 076 329 Sk z účtu povinného a vyplatil pohľadávku s príslušenstvom oprávnenému. Žalovaný napriek doručenému exekučnému príkazu, nevyplatil žalobcovi požadovanú sumu v zmysle § 96 ods. 3 Exekučného poriadku v znení platnom a účinnom k 18. 06. 1999. Všetky peňažné prostriedky z účtu povinného však boli vyplatené žalovanému na základe úverovej zmluvy č. 25/98/BA zo dňa 27. 02. 1998, ktorú uzavrel so spoločnosťou T. H. C. s. r. o. V konaní bolo preukázané, že k 20. 07. 2001 bola na účte č. 20143105/6500 suma 8 641 038,30 Sk.

Žalovaný vzniesol v priebehu konania námietku premlčania podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka. Keďže žalobca sa primárne domáhal svojho práva na základe porušenia ust. § 424 OZ, kde premlčacia lehota plynie podľa ust. § 106 OZ, súd neprihliadol na námietku premlčania žalovaného, pretože mal za to, že právo žalobcu nie je premlčané. Žalobca sa o tom, kto za škodu zodpovedá v zmysle ust. § 106 ods. 1 OZ mohol dozvedieť až po podaní žaloby, kde v rámci dokazovania musel žalovaný sprístupniť údaje o účtoch spoločnosti T. H. C. s.r.o., ku ktorým inak žalobca nemal legálny prístup. Dovtedy sa žalobca mohol len domnievať, že žalovaný za škodu zodpovedá, pričom § 106 ods.1 OZ začiatok subjektívnej premlčacej lehoty odvíja od momentu, keď sa poškodený dozvie to, kto za škodu zodpovedá. V deň podania žaloby t. j. 21. 06. 2004 ešte neuplynula ani desaťročná objektívna premlčacia lehota odo dňa keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla, vzhľadom na to, že žalobca sa domáhal práva zo škody spôsobenej úmyselne.

V spornom prípade boli splnené predpoklady na náhradu škody v zmysle ust. § 424 OZ. Žalovaný po doručení exekučného príkazu nevyplatil žalobcovi v zmysle § 96 ods. 3 Exekučného poriadku ako oprávnenému pohľadávku, ktorú mal voči povinnému- T. H. C. s. r. o., ale vyplatil si peňažné prostriedky na uspokojenie svojej pohľadávky z úverovej zmluvy č. 25/98/BA zo dňa 27. 02. 1998 a to v rozmedzí od 08. 02. 1999 do 11. 07. 2001 v celkovej výške 8 641 038,30 Sk. I keď žalovaný označil účet 20143105/6500 ako

usporiadací účet, sám tento účet označil vo svojich bankových výpisoch ako účet spoločnosti T. H. C. s. r. o. Na tento účet uvedenej spoločnosti i po vydaní exekučného príkazu plynuli platby jej obchodných partnerov a sám žalovaný si z tohto účtu vyplácal len svoje pohľadávky. Súd mal za to, že žalovaný si vyplácal svoje pohľadávky z uvedeného účtu úmyselne a to až 47 krát a to aj po termíne 26. 05. 1999. Súd mal za to, že nie je rozhodujúce ako sa volali účty na ktorých mala u žalovaného uložené peniaze spoločnosť T. H. C. s.r.o. Je nepochybné že to boli peniaze patriace tejto spoločnosti a žalovaný ich nevyplatil žalobcovi v súlade s rozhodnutím exekútorke JUDr. D. V dôsledku toho vznikla žalobcovi škoda 1 479 979 Sk, čo zodpovedá zostatku istiny - pôžičky, ktorú žalobca poskytol spoločnosti T. H. C. s.r.o. na základe zmluvy o pôžičke č. 3/1998/911. Žalovaný tak nepochybne úmyselne konal v rozpore s dobrými mravmi, pričom toto konanie bolo v príčinnej súvislosti so vznikom škody, pretože ak by žalovaný nevyplatil peniaze sebe, musel by ich vyplatiť žalobcovi, ktorému by nevznikla škoda. Preto súd žalobnému návrhu v celom rozsahu vyhovel. O trovách konaniach rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti rozsudku podal žalovaný odvolanie a navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnúť.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací rozsudkom z 29. 09. 2009 č. k. 2 Cob 156/2008-232 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu zamietol a zaviazal žalobcu zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v sume 2 947,42 eur.

Odvolací súd dospel k záveru, že uplatnený nárok žalobcu je premlčaný v zmysle § 101 OZ. Podľa jeho názoru nejde o škodu, ale o uplatnenie rovnakého práva, aké mal oprávnený voči povinnému a nárok na uplatnenie súm podľa § 103 Exekučného poriadku podlieha premlčaniu vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe. Ide o majetkové právo, aj keď vyplýva z procesného predpisu. Preto je namieste použitie § 101 OZ per analógiám. Nejde o kombinovanú premlčaciu dobu subjektívnu a objektívnu. Nie je dôvod posudzovať uplatnené právo podľa ustanovení § 424 Občianskeho zákonníka. Podľa exekučného poriadku zodpovednosť banky je objektívna, nevyžaduje sa zavinenie a vyvodzuje sa len z procesného predpisu. Preto nemožno hovoriť o náhrade škody. Predpokladom vzniku nároku je teda, že banka nepostupuje tak, ako jej to ukladajú ustanovenia § 95 , 96 ods. 3 Exekučného poriadku. K realizácii exekúcie nariadenej príkázaním pohľadávky z účtu povinného číslo 20143105/6500, nedošlo porušením povinnosti banky, vyplývajúcej jej z ustanovenia § 96 ods. 3 EP. Žalobcovi preto vzniklo právo domáhať sa, aby mu banka zaplatila sumu, na ktorú by mal právo, keby banka postupovala správne. Skutočnosť, že suma, o ktorú banka ukrátila

uspokojenie vymáhaného nároku na účte, bola preukázaná výpismi z tohto účtu - pripísaním úhrad od dlžníkov povinného.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Právo si mohol v danom prípade uplatniť na súde žalobca, ako oprávnená osoba v exekúcii po prvý raz v deň nasledujúci po doručení príkazu banke, ktorý bol doručený žalovanému už následne po jeho vydaní. Preto právo uplatnené na súde dňa 11. 06. 2004 bolo uplatnené po uplynutí premlčacej doby. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Žalovaný vzniesol námietku premlčania, preto právo žalobcu nemohlo byť priznané.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktoré odôvodňuje s poukazom na ust. § 241 ods. 2 písm. 1 O. s. p. Je toho názoru, že rozsudok odvolacieho súdu jednoznačne spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Základným predpokladom vzniku práva podľa § 103 Exekučného poriadku je porušenie povinnosti banky, ktorá povinnosť je založená príslušnými ustanoveniami Exekučného poriadku. Odvolací súd uvádza povinnosť podľa § 96 odsek 3 Exekučného poriadku, do úvahy však prichádza aj povinnosť podľa § 95 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku. Banka však poruší príslušnú povinnosť iba vtedy, ak nezablokuje prípadne nevyplatí peňažné prostriedky z účtu povinného. Majiteľom bankového účtu č. 20143105/6500 nebol povinný (spoločnosť T. H. C. s.r.o.), ale samotný žalovaný. Žalovaný niekoľkokrát výslovne potvrdil, že je majiteľom uvedeného účtu. Je síce pravdou, že exekútorka poverená vykonaním exekúcie označila bankový účet č. 20143105/6500 v príkaze na začatie exekúcie i v exekučnom príkaze, táto okolnosť však nemôže sama osebe založiť povinnosti banky podľa § 95 a nasl. Exekučného poriadku. Exekučný poriadok výslovne určuje, že sa musí jednať o účet povinného. Opačný výklad by viedol k absurdnému záveru o povinnosti banky zablokovať akýkoľvek bankový účet uvedený v príkaze na začatie exekúcie, hoci by nepatrilo povinnému a s prebiehajúcou exekúciou by nijako nesúvisel. Odvolací súd preto pochybil, ak len zo samotného faktu označenia bankového účtu č. 20143105/6500 v príkaze na začatie exekúcie a v exekučnom príkaze vyvodil výsledok o vzniku povinnosti žalovaného zablokovať tento bankový účet podľa § 95 odsek 1 písm. a) Exekučného poriadku a vyplatíť z neho predmetnú pohľadávku v zmysle § 96 ods. 3 Exekučného poriadku. Naopak, keďže sa nejednalo o bankový účet povinného, žalovanému vôbec nevznikli uvedené povinnosti, a preto sa ani nemohol dopustiť ich

porušenia. Žalobcovi preto nikdy nemohlo vzniknúť právo podľa § 103 Exekučného poriadku a z rovnakého dôvodu sa ani nemohlo premlčať.

Skutkovým základom uplatneného nároku je, že žalovaný vykonal opatrenia vedúce k tomu, aby sa peňažné prostriedky určené spoločnosti T. H. C. s.r.o. neocitli na bankovom účte č. 20104851/6500, ale na bankovom účte žalovaného č. 20143105/6500, na ktorý sa exekúcia nevzťahovala. V konaní bolo preukázané, že platby tretích osôb, ktoré boli určené v prospech bankového účtu č. 20104851/6500, žalovaný presmeroval na vlastný účet a tieto peňažné prostriedky použil na uspokojenie vlastnej pohľadávky, ktorú mal voči dlžníkovi (T. H. C. s.r.o.). Presmerovaním platieb na iný bankový účet žalovaný konal v neakceptovateľnom rozpore s dôverou a očakávaniami platiteľa; ak by k takému konaniu dochádzalo pravidelne a vo väčšom rozsahu, ohrozilo by to samotnú podstatu systému bezhotovostného platobného styku, ako aj zmarilo účel, pre ktorý bol vytvorený a pre ktorý sa používa. Už samotné jednostranné presmerovanie platieb v rozpore s prevodným príkazom, preto zakladá konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný tak však navyše činil v úmysle zvýhodniť seba na úkor iných veriteľov spoločnosti T. H. C. s.r.o. Prinajmenej od doručenia príkazu na začatie exekúcie mal vedomosť o existencii iných veriteľov a o hrozbe zablokovania bankového účtu č. 20104851/6500. Vykonal preto opatrenia vedúce k tomu, aby sa platby dostali na bankový účet, ktorého sa exekúcia netýkala a z ktorého mohol uspokojiť svoju pohľadávku, pretože ako rozhodujúci účastník systému bezhotovostného platobného styku mal takú možnosť. Zneužil svoje postavenie s vedomím, že ukráti, prípadne znemožní uspokojenie pohľadávok iných veriteľov spoločnosti T. H. C. s.r.o., čím sa dostal do ešte príkrejšieho rozporu s dobrými mravmi. Dobrým mravom odporujúcim konaním žalovaného vznikla žalobcovi škoda vo výške 1 479 979 Sk, čo zodpovedá zostatku istiny pôžičky, ktorú poskytol spoločnosti T. H. C. s.r.o. na základe zmluvy o pôžičke č. 3/1998/911 zo dňa 16. 02. 1998. Dlžník nedisponoval žiadnym zexekvovateľným majetkom, ktorý by bolo možné speňažiť a tak dosiahnutý výťažok použiť na úhradu jeho záväzkov. Následne bol zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku, v dôsledku čoho bola spoločnosť vymazaná z obchodného registra. Rovnako bezúspešná bola aj exekúcia vedená proti ručiteľovi – spoločnosti R. L. spol. s r.o., ktorý taktiež, ako právny subjekt zanikol.

Preto boli naplnené podmienky pre zodpovednosť za škodu v zmysle § 424 Občianskeho zákonníka. Súčasťou napadnutého rozsudku je aj výrok o povinnosti nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania vo výške 2 947,42 eur.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhuje, aby dovolací súd vydal rozsudok, ktorým zmení rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. 09. 2009, č k.

2 Cob 156/2008-232, a to tak, že potvrdí rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 22. 02. 2008, č k. 25 Cb 199/2004-194, ako vecne správny a žalovaného zaviazal na náhradu všetkých trov konania pred odvolacím i dovolacím súdom.

Žalovaný zaslal písomné vyjadrenie k podanému dovolaniu žalobcu a navrhol ho zamietnuť. Pridržiava sa v celom rozsahu svojich predošlých vyjadrení uvedených hlavne v odvolaní zo dňa 26. 04. 2008 a vyjadrení zo dňa 25. 09. 2009. Je toho názoru, že žalobca v konaní nepreukázal žalovanému manipuláciu s prevodnými príkazmi, neboli splnené základné požiadavky pre vyvodenie zodpovednosti žalovaného za úmyselné konanie proti dobrým mravom a právo žalovaného považuje za premlčané a nedôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 242 ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podľa ust. § 238 ods. 1 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Podľa ust. § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O. s. p. dovolanie možno odôvodniť len že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

V prejednávanej veci je dovolanie prípustné v zmysle § 238 ods. 1 O. s. p., odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a žalobu zamietol s odôvodnením, že uplatnené právo kvalifikoval ako nárok podľa § 103 Exekučného poriadku, ktoré podlieha premlčaniu vo všeobecnej trojročnej dobe, a preto je premlčané s poukazom na ust. § 101 Občianskeho zákonníka .

Dovolateľ namietal, že odvolací súd pri rozhodovaní veci vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo malo za následok nesprávne právne posúdenie vznesenej námietky premlčania.

Podľa § 213 ods. 1 O. s. p. odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7 (platného v aktuálnom znení). Za správne zistený skutkový stav je potrebné považovať ten skutkový stav, z ktorého vychádzal súd prvého stupňa a uviedol ho v odôvodnení svojho rozsudku. Ak odvolací súd sa s takýmto skutkovým stavom nestotožňuje, potom je potrebné dokazovanie doplniť, resp.

vykoná ho sám (§ 213 ods. 3 O. s. p.) a len tak môže rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť v zmysle § 220 O. s. p.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistené skutkové zistenia. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

V zmysle ustanovenia § 79 ods. 1 O. s. p. návrh na začatie konania musí obsahovať pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha. Žalobca primárne vymedzil skutkový základ žaloby ako peňažné plnenie titulom náhrady škody, spôsobenej úmyselným konaním proti dobrým mravom s poukazom na ust. § 424 OZ. Prvostupňový súd vzhľadom na túto skutočnosť správne subsumoval uvedený skutkový základ pod hypotézu právnej normy a následne vykonal aplikáciu a interpretáciu príslušného ustanovenia.

Súd prvého stupňa, i odvolací súd dospeli k rovnakému skutkovému záveru, že na základe oprávneného - žalobcu bolo začaté exekučné konanie dňa 21. 05. 1999 voči povinnému obchodnej spoločnosti T. H. C., s.r.o. B. a podľa § 96 Exekučného poriadku (ďalej EP) bol vydaný exekučný príkaz sp. zn. Er 010/99 z 18. 06. 1999 doručený banke - žalovanému dňa 18. 06. 1999. Exekútor poverený vykonaním exekúcie prikázal žalovanému, aby po doručení príkazu na začatie exekúcie vykonal exekúciu prikázaním pohľadávky z účtu povinného, odpísal sumu vo výške pohľadávky a jej príslušenstva a poukázal ju v prospech oprávneného (§ 95 ods.1 písm. a/ EP v znení platnom v rozhodnom období). Zhodne konštatovali, že žalovaný nerealizoval predmetný exekučný príkaz v zmysle § 96 ods. 3 EP a neuspokojil pohľadávku žalobcu ako aj to, že žalovaný uspokojil z účtu č. 20143105/6500 len svoju pohľadávku, ktorú mal tiež voči povinnému. Taktiež sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že suma, o ktorú banka ukrátila uspokojenie vymáhaného nároku na účte č. 20143105/6500 bola preukázaná výpismi z tohto účtu a to pripísaním úhrad od dlžníkov povinného. Z predmetného účtu boli po jeho zriadení počnúc dňom 08. 02. 1999 vykonané úhrady v celkovej výške 8 641 038,30 Sk výlučne v prospech účtu žalovaného.

Medzi sporovými stranami nebolo sporné, že majiteľom účtu č. 20143105/6500, ktorý bol uvedený na exekučnom príkaze, nie je povinný - T. H. C., s. r. o., ale žalovaný. Jedná sa o tzv. usporiadací účet zriadený z podnetu banky za účelom zabezpečiť obmedzenie možnosti úverového dlžníka nakladať s prostriedkami na svojom účte. Tento účet síce nesie obchodné meno klienta (T. H. C., s.r.o.), ale klient nie je oprávnený disponovať s peňažnými prostriedkami na tomto účte. Majiteľom je jeho zriaďovateľ - žalovaný (vid' č.l. 83). Žalovaný

jednoznačne potvrdil, že sa nejedná o účet povinného, a preto z titulu exekúcie nemohol byť zablokovaný (č.l. 47) a tým neporušil ust. § 96 ods. 3 EP. Vzhľadom na to, že účastníkmi exekučného konania sú oprávnený a povinný (§ 37ods.1 EP) a v danom prípade nenastala ani právna situácia podľa § 37 ods. 3 EP, preto odvolací súd na zistené skutkové zistenia nesprávne aplikoval ust. § 103 EP, pretože sa nejedná o tzv. poddĺžnícku žalobu a právny záver, že uplatnené právo zmysle § 101 OZ je premlčané nie je správny.

Keďže exekúcia smerovala proti spoločnosti T. H. C. s.r.o. a žalovaný po doručení exekučného príkazu nevyplatil pohľadávku oprávnenému, požiadal súdny exekútor o poskytnutie súčinnosti vo veci povinného. Žalovaný napriek tomu, že mal zákonnú povinnosť v zmysle ust. § 34 ods.5 zákona č.233/1995 Z. z. v znení zmien oznámiť exekútorovi na jeho písomnú žiadosť čísla bankových účtov, ich vlastníkov, stavy účtov a ich mená neposkytol potrebné údaje resp. žiadne. Oznámil len že povinný nie je majiteľom účtu č. 20143105/6500 (list žalovaného zo 14. 04. 2003 č. l. 47), preto exekútor nemohol účinne prikázať banke, aby zablokovala účet, ktorého majiteľom je iný subjekt ako povinný, v dôsledku čoho neboli splnené podmienky pre domáhanie sa práva oprávneným na súde v zmysle príslušných ustanovení Exekučného poriadku.

Z obsahu spisu a vykonaného dokazovania nesporne vyplýva, že žalobca sa až v priebehu súdneho sporu dozvedel, že majiteľom účtu č. 20143105/6500 je žalovaný. Z doloženého výpisu z bežného účtu povinného - T. H. C. s.r.o. B. č. 20104851/5500, vedeného u žalovaného vyplýva, že platby od právnych subjektov boli na tento účet pripísané len do 06. 09. 1999. Následne všetky platby aj úhrady od dlžníkov povinného prichádzali na usporiadací účet č. 20143105/6500, vlastníkom ktorého bol žalovaný (dôkaz -výpisy z účtu povinného a žalovaného č. l. 86-95). Na základe výzvy vykonanej súdom dlžníci povinného-obchodná spoločnosť M.-P., s.r.o. a obchodná spoločnosť O. P., s.r.o. jednoznačne potvrdili, že svoje peňažné záväzky – platby poukazovali na účet veriteľa t. j. spoločnosti T. H. C. s.r.o. (č. l. 76, 181), napriek tomu v prevažnej väčšine tieto platby boli pripísané v prospech usporiadaceho účtu a nie na účet povinného. Jednalo sa o sumu vo výške 1 477 496, 30 Sk, ktorá bola pripísaná na tento účet až po doručení príkazu na začatie exekúcie t. j. v období od 10. 11. 1999 do 11. 03. 2001. Pritom absentuje relevantný dôkaz o tom, že spoločnosť T. H. C., s. r. o. dala príkaz svojim dlžníkom, aby peňažné záväzky - platby neplatili na jeho podnikateľský účet, ale priamo poukazovali na usporiadací účet. Práve opačne, vyjadrenia podnikateľských subjektov-dlžníkov povinného jednoznačne potvrdili, že príkazy na realizáciu platieb smerovali na účet veriteľa v zmysle dohodnutých zmluvných podmienok, no napriek tomu ich evidoval žalovaný na svojom účte.

Podľa vyjadrenia žalovaného (č. l. 83, 100) tento tzv. vnútrobankový účet mal slúžiť ako banková záruka, ak banku o túto garanciu požiadala tretia osoba-dodávateľ. To znamená, že banka mala zabezpečiť včasnú realizáciu úhrady platby klienta-odberateľa to tým spôsobom, že mu zablokovala peňažné prostriedky na jeho vlastnom účte a vyplatila ich v zmysle znenia záruky dodávateľovi. Prípadne slúžil na vinkuláciu poistného plnenia.

V spornom prípade usporiadací účet po jeho zriadení (08. 02. 1999), neslúžil na uvedený účel, ale výlučne z tohto účtu, na ktorý smerovali aj platby dlžníkov povinného si žalovaný uspokojil len svoju pohľadávku, čo zhodne konštatovali obidva sudy. Žalovaný ako bankový subjekt pri zriadení tzv. vnútrobankového účtu síce neporušil žiadnu povinnosť stanovenú právnym predpisom, vytvorenie tohto účtu nie je v rozpore s dobrými mravmi, ale spôsob akým prebiehali peňažné transakcie a nakladanie s ním je konaním v rozpore s dobrými mravmi. Zásada „nikto nesmie zneužívať svojho práva konaním proti dobrým mravom“ platí práve v prípadoch, kedy ide o konanie dovolené, nie protiprávne, ale v konkrétnych súvislostiach napĺňa znaky nemravného konania.

Podľa § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Ako vyplýva z citovaného ustanovenia ak je správanie určitého subjektu síce v súlade s právnym poriadkom, ale v rozpore s dobrými mravmi, súd takémuto správaniu neposkytne ochranu. Dobré mravy stanovuje najvyššie prípustnú hranicu možného akceptovateľného správania. Konanie je v rozpore s dobrými mravmi, ak nerešpektuje niektorú zo súhrnu spoločenských, kultúrnych, mravných noriem, ktoré sú uznávané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem. Pokiaľ však niekto vykonáva svoje právo spôsobom, ktorý zámerne poškodzuje iného, ide o šikanózný výkon práva, a teda o konanie proti dobrým mravom.

Konanie proti dobrým mravom má okrem morálneho odcudzenia za následok i občianskoprávnu zodpovednosť ak sú naplnené jej predpoklady. Za škodu zodpovedá aj ten, kto ju spôsobil úmyselným konaním proti dobrým mravom (§ 424 OZ). Nemusí ísť priamo o úmyselné spôsobenie škody, ale o úmyselné konanie proti dobrým mravom, ktoré malo za následok vznik, prípadne zväčšenie rozsahu škody, no i k vlastnému konaniu, ktoré síce nedosahuje intenzitu protiprávnosti, ale je v rozpore s dobrými mravmi a je spôsobilé vyvolať škodu.

Žalovaný pri spracovaní platieb pri bezhotovostnom platobnom styku ako správca bežného účtu povinného, jednoznačne konal s úmyslom prednostne uspokojiť svoju pohľadávku, ktorú mal tiež voči spoločnosti T. H. C. s.r.o., pričom mal vedomosť

o prebiehajúcom exekučnom konaní voči tomuto subjektu (prevzal exekučný príkaz). Príkaz na začatie exekúcie a exekučný príkaz sa vzťahoval aj na sumy, ktoré dôjdu na účet povinného po tom, keď sa banke doručil príkaz na začatie exekúcie (§ 98 EP). Všetky platby po doručení exekučného príkazu dlžníkov povinného boli však v danom prípade pripísané na usporiadací účet, ktorý nepodliehal exekúcii t. j. nebol zablokovaný a žalovaný bol jeho výlučným disponentom. Vedome neposkytol exekútorovi povereného exekúciou voči povinnému potrebnú súčinnosť podľa § 34 ods.5 EP a tak žalobca ako oprávnená osoba nemohol dosiahnuť uspokojenie vlastnej pohľadávky odpísaním z účtu povinného, čím mu vznikla škoda v rozsahu zostatku nevrátenej pôžičky, ktorú poskytol spoločnosti T. H. C. s.r.o., na základe zmluvy o pôžičke č. 3/1998/911 zo dňa 16. 02. 1998. Výška škody nebola sporná.

Žalobcovi vzniklo právo na náhradu škody, v zmysle ust. § 424 OZ. Boli splnené predpoklady zodpovednosti za škodu. Správanie žalovaného je úmyselným konaním proti dobrým mravom - uspokojenie svojej pohľadávky na úkor iného veriteľa, čo malo za následok vznik majetkovej škody žalobcovi v rozsahu nevrátenej pôžičky dlžníkom. Škoda vznikla v príčinnej súvislosti konaním žalovaného proti dobrým mravom – poukazovanie platieb dlžníkov povinného namiesto jeho bežného účtu č.20104851/650 výlučne na usporiadací účet č. 20143105/6600.

Súd prvého stupňa vo veci správne zistil skutkový stav a dospel aj k správne právnemu záveru. Žalobe v celom rozsahu vyhovel z titulu náhrady škody (§ 424 OZ) a dôvodne neprihliadol na námietku premlčania s poukazom na § 106 OZ. Rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z rovnakého skutkového zistenia, spočíva však na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd preto podľa § 243b ods. 2 O. s. p. rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že rozhodnutie súdu prvého stupňa, ako vecne správne potvrdil.

Úspešnému žalobcovi podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. priznal trovy odvolacieho a dovolacieho konania. Trovy žalobcu v odvolacom konaní predstavujú trovy právneho zastupovania pozostávajúce z odmeny vo výške 1 252,14 eur (dva úkony právnej pomoci po 519,48 eur písomné vyjadrenie k podanému odvolaniu zo dňa 07. 08. 2008, účasť na pojednávaní dňa 29. 09. 2009, paušálna náhrada výdavkov + DPH v zmysle vyhlášky č. 665/2004 Z .z. § 10, § 14 ods.1, § 16 ods. 3).

Trovy žalobcu v dovolacom konaní predstavujú trovy právneho zastupovania pozostávajúce z odmeny vo výške 7 148,21 eur (súdny poplatok za podané dovolanie – 5 895 eur, dva úkony právnej pomoci po 519,48 eur (podanie dovolania, písomné vyjadrenie zo dňa 13. 08. 2010 paušálna náhrada výdavkov + DPH v zmysle vyhlášky č. 655/2004).

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. októbra 2010

JUDr. Alena Priecelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M. Némethová